

Garbingas keturženklis Lietuvos vardo jubiliejus – tai puiki proga ne tik prisiminti mūsų protėvių istoriją, bet ir geriau pažinti savo šalį bei supažindinti su ja užsienio svečius. Paprastas ir įdomus būdas tai padaryti – keliauti po gražiausius Lietuvos kampelius. Juk kiekviename mūsų šalies regione gausu architektūros, istorijos, kultūros paminklų, autentiškų miestelių ir įspūdingų gamtos vaizdų.

Praėjusį mėnesį supažindinome jus su keliais Lietuvos gamtos ir kultūros paveldo objektais, sutvarkytais ir atnaujintais už ES struktūrinių fondų lėšas. Šiame numeryje pristatome dar daugiau gražiausių mūsų krašto vietų, kurios, taip pat panaudojant ES paramą, buvo prikeltos naujam gyvenimui ir tapo patrauklesnės lankytojams. Dabar, tausojant gamtą ir kultūros vertybes, galima kopti į pilikalnį, grožėtis įspūdingais kraštovaizdžiais ar džiaugtis tokiais malonumais kaip paukščių stebėjimas gamtos rezervate. Per keliones patirtais ir užfiksuotais įspūdingais ir toliau kviečiame dalytis su kitais – dalyvauti fotografijų konkurse „Įspūdių medžioklė“.

2007–2013 m. laikotarpiu turizmo infrastruktūros plėtrai bus skirta beveik 786 mln. litų, už juos bus ne tik tvarkomos saugomos teritorijos, parkai, upių pakrantės, bet ir lankytojų reikmėms pritaikomi kultūros paveldo objektai. Jau pateiktos 26 paraiškios gauti ES struktūrinę paramą, tad artimiausiu metu, gavus finansavimą, ketinama pradėti įgyvendinti tokius projektus: sutvarkyti Šventosios ir Nemuno pakrantes, sukurti daugiau vandens turizmo paslaugų Aukštaitijos nacionaliniame parke, aktyviam poilsiui pritaikyti Birtonio miesto parką, įrengti palapinių miestelių prie Kauno, rekonstruoti Smiltynės jachtų uostą ir atlikti daug kitų darbų. Visi šie projektai padės mūsų šaliai daug efektyviau išnaudoti turimą gamtos, istorijos ir kultūros potencialą bei teikti keliatorių džiaugsmą kiekviename iš mūsų.

Linkime gražių keliatorių akimirklų!

TURINYS

Verta pažinti

Plungės Mykolo Oginskio duras puošia istorijos duris

Užutrakio duras kviečia aplankyti rekonstruotas sales

Į Jurbarko dvaro parką – ir istorijų pastatų pašvęsti, ir koncertų paklaudyti

Vilniaus bernardinų istoriniame architektūriname ansamblyje atrasta daugiau dailes ir architektūros kūrinių

Buvęs Žemaitijos švietimo centras vėl laukia lankytojų

Pakruojo dvaro sodyboje – unikalus istorijos ir gamtos paveldas

Lietuvos energetikos muzejus maloniai stebina originalumu

Lietuvos saugomos teritorijos kviečia gamtos ir kultūros mėgėjus

„Cido“ arena Panevėžyje tinka ir sporto, ir pramoginiams renginiams

Šiaulių arena suteikia daugiau laisvalaikio galimybių

Tęsiasi konkursas „Įspūdių medžioklė“

www.esparama.lt

Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Laisvalaikio fondas

Verta pažinti

Plungės Mykolo Oginskio dvaras pulsuoja istorijos dvasia

Plungės Oginskių dvaro ansamblis pasirošęs priimti lankytojus, kuriems galėtų patraukliai pristatyti unikalią istorijos, kultūros ir gamtos paveldą.

Autentiškai rekonstruotas dvaro pastatas ir jį supanti aplinka praeities kultūros dvasia.

Kunigaikščio Mykolo Oginskio dvaro ryškiausių ir geriausiai išsilaikiusių sodyba ir ją supantis parkas – vienas XIX a. antros pusės dvarų ansamblių

Lietuvoje. Rūmuose prieš daugiau nei šimtmetį gyveno Oginskių šeima, o šiuo metu stovėjo ofisinės, kuriose veikė muzikos, rankdarbių ir namų ruošos mokyklos, buvo tarnų patalpos. Oginskių dvare visada virė gyvenimas – čia skambėdavo muzika, vykdavo pokyčiai ar iškilmingi pietūs, lankydavosi daug svečių.

Pajusti praeities kultūros dvasią apibūtinant Babrungo upės įsikūrusiame dvare dabar gali kiekvienas čia užsukęs. Įgyvendinus ES struktūrinių fondų finansuojamą projektą, kurio vertė – 10,3 mln. litų, sukurtas šiuolaikiškas turizmo paslaugų kompleksas, apimantis autentiškai rekonstruotus pastatus bei aplinką. Dvaro sodyboje vyksta koncertai, įrengtos patalpos konferencijoms, parodų salės meno ekspozicijoms.

Oginskių rūmuose veikia Žemaičių dailės muziejus. Jame nuolatos rengiamos profesionalių meno parodos bei parodos, skirtos svarbioms valstybės ir Plungės krašto iškilų žmonių sukaktims pažymėti.

Daugiau informacijos rasite čia www.oginski.lt

Užutrakio dvaras kviečia aplankyti rekonstruotas sales

Pusiasalyje tarp Galvės ir Skaisčio ežerų įsikūręs Užutrakio dvaras, daugelį metų stovėjęs apleistas, dabar vėl atsiduria visuomenei ir kviečia užsukti į neatpažįtamai pasikeitusias rūmų sales. Į vieno įspūdingiausių Lietuvos buvusių dvarų ansamblių rekonstrukciją investuota daugiau nei 11,7 mln. litų ES struktūrinių fondų lėšų.

Užutrakio dvaro sodybos ansamblį Juozapas Tiškevičius ir jo žmona kunigaikštė Jadvyga sukūrė 1896–1902 metais. Neorenesansinio stiliaus rūmus

Ši neorenesansinė terasos atidavė įspūdingi vaizdai.

Verta pažinti

Originaliame dvare parke atkurta nemaža dalis skulptūrų.

su terasa suprojektavo architektas Jozefas Hussas, o juos supantį originalų parką sukūrė visame pasaulyje garsus prancūzų kraštovaizdžio architektas ir botanikas Édouard'as François André. Jis įrengė sudėtingą daugiau nei dvidešimties tarpusavyje susietų tvenkinų sistemą.

Dvaro sodybą sudaro rūmai, parkas ir jame esantys pagalbiniai pastatai:

arklidės, spirito varykla, kalvė, svirnas, sargo, keltininko ir sodininko namai, tvartai ir t.t.

Užutrakio dvare sodybos restauravimo, tvarkymo ir pritaikymo viešosioms turizmo reikmėms projektas vykdytas dvejus metus. Investavus ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšas, restauruoti rūmai, tad jų salėse dabar galima rengti konferencijas, koncertus ar meno ekspozicijas. Rekonstruotas ir turizmo informacijos centro veiklai pritaikytas buvęs dvare sodybos svirnas, išvalytas didysis parko tvenkinys. Iš labdaringo anglų fondo „The Headley Trust“ suteiktų lėšų pagal sukaupytą dokumentinę medžiagą atkurta dalis parko skulptūrų.

Šią vasarą buvusiamie Tiškevičių dvare rengiama kultūrinė programa turėtų itin sudominti muzikos gerbėjus – atviroje parko erdvėje organizuojamas koncertų ciklas „Užutrakio vakarai“ žada daug žymių Lietuvos ir užsienio atlikėjų. Nuo liepos 30 d. iki rugšėjo 30 d. rūmuose veiks tapybos paroda „Grožis atėjo pas mane...“, o rugpjūčio 5 d. čia vyks ir festivalio „Mes sveikiname Trakus“ koncertas.

Daugiau informacijos rasite čia www.senijsittrakai.lt

Į Jurbarko dvoro parką – ir istorinių pastatų pažiūrėti, ir koncertų paklausti

Įvykdžius ES struktūrinių fondų lėšomis finansuotą projektą, buvusio Jurbarko dvoro parkas sulaukia vis daugiau turistų, nes jame išlikę pastatai ir parkas prikelti naujam gyvenimui.

Jurbarko mieste, dideliame parke ant Mituvos upės kranto, išlikusios buvusio dvoro ofisinis mena XIX a. pabaigą, kai čia stovėjusiuose stilinguose rūmuose šeimininkavo kunigaikščio Ilarijono Vasilčikovo giminė. Viename vystojo klasicizmo stiliaus dvoro sparną prieš daugiau nei šimtmetį gyveno tarnai, kitu, prabangiau įrengtu, naudojoji kunigaikščio šeima ir svečiai.

Neseniai restauruota pietinė dvoro oficina – joje įsikūrė turizmo informacijos

Pietinėje dvoro oficineje įsikūrė turistams informacijos centras, įvengta konferencijų salė.

Verta pažinti

centras ir įrengta konferencijų salė, tad net verslo susitikimus ar renginius dabar galima organizuoti jaukioje ir istoriškai pušiuojančioje parko aplinkoje. Projektui įgyvendinti skirta beveik 1,3 mln. litų ES ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų. Be to, ateityje čia ketinama įkurti ir suvenyrų parduotuves bei turizmo inventoriaus nuomos punktus. Šią vasarą bus baigti ofisinio antro aukšto rekonstravimo darbai, įrengta didelė automobilių stovėjimo aikštelė, sutvarkytas parkas.

Šiaurinėje dvoro oficinoje veikia Jurbarko krašto muziejus. Jame galima ne tik apžiūrėti šios vietovės praeitį atspindinčias ekspozicijas, bet ir susipažinti su tautodailininkų darbais. Rugpjūčio pradžioje pradedami šiaurinės oficinios rekonstravimo darbai. Jiems pagal valstybės planuojamų turizmo projektų sąrašą pagal 2007–2013 m. sanglaudos skatinimo veiksmų programą skirta 2,5 mln. litų. Dar 0,5 mln. litų skirta ekspozicijoms, naudojant šiuolaikiškas technologijas, įrengti.

Šalia esančioje cerkvėje įsikūrusi parodų ir koncertų salė. Čia rengiamos dailės parodos ir profesionaliosios muzikos koncertai.

Geometriškai sutvarkytoje centrinėje parko dalyje įrengtas apskritas parteris. Jį juosia iš rytų į vakarus einančios alėjos kiltpa. Už parterio šios alėjos ašyje stovi paminklas skulptoriui Vincui Grybuli, o buvusiose menininko dirbtuvėse parko gilumoje įkurtas memorialinis muziejus, kuriame eksponuojami jo darbai.

Daugiau informacijos rasite čia www.jurbarkas.lt

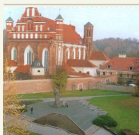
Vilniaus bernardinų istoriniame architektūriniame ansamblyje atrasta daugiau dailės ir architektūros kūrinių

Savo istorija ir architektūra besidomintis vilniečiai ar jį sostinę atvykstantys svečiai kviečiami užsukti į Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (Bernardinų) bažnyčią, pavaikšioti po vienuolyno ansamblių, kur naujai atsitvėrę įspūdingos sakralios erdvės.

XVI a. pradžioje statyta Bernardinų bažnyčia, įsikūrusi Vilniaus senamiestyje, su Šv. Onos bažnyčios ir vienuolyno pastatais sudaro vieną reikšmingiausių Lietuvoje gotikos stiliaus pastatų ansamblių. Bažnyčia puošia smailiaarkiai langai, laiptuoti kontraforsai, plokščia rami fasado kompozicija, prie gotikinės dalies gerai priderintas XVII a. renesanso frontonas su XIX a. freska.

Bažnyčia ne kartą nukentėjo nuo karų ir gaisrų, o sovietmečiu buvo uždaryta ir paversta sandėliu. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, čia sugrįžo vienuoliai pranciškonai.

Investavus 8,2 mln. ES struktūrinių fondų ir valstybės lėšų, Vilniaus bernardinų istorinis architektūrinis ansamblys buvo atnaujintas. Šiuo metu jo lankytojai gali susipažinti su architektūros ir dailės kūriniiais ar jų fragmentais, anksčiau skendėjusiais paslapyje. Renovuotos bažnyčios, choro ir vienuolyno administracinių patalpų palėpės, bažnyčios vartai, rūšys ir vidinis kiemelis, įkurti turistų apžvalgos takai, eksponuojamas Lietuvos sakralinio meno palikimas. Įrengtame informaciniame centre lankytojai ne tik supažindinami su ansamblio istorija, bet ir ras visą reikalingą informaciją apie maršrutus po atnaujintą erdvę.

Ne kartą nuo karų ir gaisrų nukentėjusi Bernardinų bažnyčia liandien – vienas reikšmingiausių gotikinės architektūros paminklų Lietuvoje.

Daugiau informacijos rasite čia www.bernardinuansamblys.lt

Buvęs Žemaitijos švietimo centras vėl laukia lankytojų

Praėjusiais metais, pasinaudojus ES struktūriniu fondu, užbaigti Kražių kolegijos, buvusio svarbiausio Žemaitijos švietimo ir religinio gyvenimo centro, renovavimo darbai. Lankytojai kviečiami užsukti į restauruotus istorinius pastatus ir pasigrožėti kraštovaizdžiu.

Verta pažinti

Renesansinis buvusios Jėzuitų kolegijos pastatas, stovintis gražiame Kražantės upės vingyje, – tai kažkada Kražiuose buvusio didžiulio Jėzuitų pastatų komplekso dalis. Vienuoliai jėzuitai čia įsikūrė XVII a. pradžioje ir įsteigė Kražių kolegiją. Čia dėstė daugybė iškilų veikėjų, tokių kaip poetas Motiejus Kazimieras Sarbievijus, istorikas Albertas Vijūkas Kojelavičius, lietuvių grožinės literatūros pradininkas Motiejus Valančius.

Kolegijos teritorijoje buvo pastatyti net 24 įvairios paskirties pastatai: vienuolyno ir kolegijos pastatas, bažnyčia – puošniausia to meto Žemaitijos šventovė, mokykla, ūkiniai pastatai, mūrinis malūnas, alaus darykla ir t.t. 1773 m. jėzuitai iš Kražių išsikėlė, tad pastatai buvo apleisti, keitėsi jų savininkai. Kai kurie statiniai buvo nugriauti, o pietinį korpusą išnuomojo gyventojams ir įstaigoms. Per karus sugriauta Kolegijos

Lankytojai kviečiami užsukti į atnaujintus istorinius Kražių kolegijos pastatus.

Kražių M.K. Sarbievijaus kultūros centre organizuojamos parodos ir kiti renginiai.

bažnyčia, Profesorių namas, išlikusiam pastate sovietinės okupacijos metais buvo įrengti butai.

2000 m. buvo pradėti kolegijos renovavimo darbai. Praėjusiais metais, panaudojus 3,4 mln. ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, pastatas beveik baigtas restauruoti. Dabar čia įsikūrė Kražių M. K. Sarbievijaus kultūros centras, muzie-

jus, biblioteka, turizmo informacijos centras, lankytojus supažindinantis ne tik su Kražių kolegija, bet ir su kitomis lankytinomis Kelmės rajono vietomis. Atkurtos bibliotekos lankytojai turi galimybę naudotis internetu, garso ir vaizdo įranga, kultūros centre organizuojamos parodos ir kiti renginiai. Be to, lankytojai gali pasivaikščioti pėsčiųjų takais ir aplankyti kitus šalia esančius istorijos bei gamtos paveldo

Verta pažinti

objektus: Kražių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia, Vytauto kalną, Medžiokalnį.

Daugiau informacijos rasite čia
www.kraziai.lt

Pakruojo dvaro sodyboje – unikalus istorijos ir gamtos paveldas

Pakruojo dvaro sodybos centriniai rūmai, ūkiniai pastatai ir palei Kruojos upę nusidriekęs parkas, panaudojus ES struktūrinių fondų paramos lėšas, tapo vienu įdomiausių turistų traukos centrų Šiaurės Lietuvoje.

Pakruojo dvaro sodyba pradėta kurti barono Vilhelmo fon Ropo iniciatyva ir lešomis dar XVIII a. pabaigoje. Iki šių dienų išlikę 43 vėlyvojo klasicizmo dvaro pastatai, želdynai (parkas), vandenys (Kruojos upė ir užtventka jos dalis) sudaro vieną didžiausių Lietuvoje išli-

kusių dvaro sodybų ansamblių.

Už ES struktūrinių fondų ir valstybės lėšas, kurios sudarė apie 12,8 mln. litų, buvo restauruoti ir turizmo reikmėms pritaikyti Pakruojo dvaro sodybos centriniai rūmai bei šiaurinėje dvaro sodybos dalyje esantys keturi ūkiniai pastatai – vandens ir vėjo malūnai, malūnininko namas, smulkė.

Restauruoti centriniai rūmai, dvaro sodybos teritorija.

Už paramos lėšas buvo restauruotas centrinių rūmų fasadas, dalis vidaus salių, rūmus supanti teritorija, įrengti inžineriniai tinklai, sutvarkytos Kruojos upės atkarpos, priklausančios dvaro sodybos teritorijai – išvalyti tvenkiniai, įrengti lieptai, suformuotos salelės, nutiesti pėsčiųjų takai. Rekonstruotuose ūkiniuose pastatuose numatyta vykdy-

Vandeningam pasivaikščiavimui po parką – specialiai įrengti takeliai.

ti viešosioms turizmo reikmėms skirtą veiklą: vandens malūne ir smulkėje įrengti kavines su pobūvių salėmis, malūnininko name – viešbutį, vėjo malūne – muziejų.

Užbaigus visus ES struktūrinių fondų remiamame projekte numatytus darbus Pakruojo dvaro sodybos pastatų rekonstrukcijos ir pritaikymo turizmo reikmėms darbus, bus galima ne tik apžiūrėti istorinius pastatus, pasi-
 vaikščioti po parką ar Kruojos upės

Verta pažinti

paupių, bet ir puikiai pailsėti su šeima ar būriu draugų.

Pakruojo dvaro sodyba pasiruošusi lankytojus nustebinti ir tokiais vertingais statiniais kaip Kruojos krantus jungiantis dolomitinis tiltas – vienintelis toks mūsų šalyje, o visoje Europoje egzistuoja tik keli tokie pavyzdžiai. Dvaras turėtų sudominti ir lietuviško kino mėgėjus – mat šioje sodyboje prieš daugiau nei 35 metus buvo filmuojamas garsusis „Tadas Blinda“.

Lietuvos energetikos muziejus maloniai stebina originalumu

Pirmoji Vilniaus centrinė elektrinė šiandien sulaukia vis daugiau lankytojų ir griaua apie muziejus susidarytus stereotipus. Šioje ypatingoje erdvėje galima ne tik pasivaikščioti tarp garo katilų ir elektrų generatorių, bet ir pasiklausyti koncertų.

2008 m. rudenį užbaigus įgyvendinti ES struktūrinių fondų finansuotą projektą šis pramoninis objektas buvo rekonstruotas išsaugant autentišką elektrinės įrangą ir pritaikytas turizmo bei kultūros reikmėms. Anksčiau mažai žinomas Lietuvos energetikos muziejus išaugo daugiau nei šešis kartus ir tapo didžiausiu įvairias techninio paveldo sritis pristatančiu muziejumi Lietuvoje.

Lankytojai turi galimybę susipažinti su autentiškais elektrinės įrenginiais ir pamatyti įgvalnis atominės elektrinės, Kruonio hidroakumulacinės elektrinės maketus. Be to, muziejuje atsirado Transporto, Vilniaus miesto technikos istorijos bei dvi sąveikiosios ekspozicijos – Technikos mokslas ir Technika vaikams.

Tradicinės muziejaus erdvės gamėjo pramoninių ir kultūrinių renginių organizatoriai, Karolio Kulšausko nuotrauka.

Į pastato modernizavimą iš viso buvo investuota beveik 11 mln. litų ES ir Lietuvos valstybės lėšų. Energetikos muziejus po rekonstrukcijos ypač patraukė renginių organizatorių dėmesį ir tapo kultūrinių bei pramoninių renginių erdve – patalpose vyksta koncertai, spektakliai, įvairūs pramoginiai renginiai.

Daugiau informacijos rasite čia www.emuziejus.lt

Lietuvos saugomos teritorijos kviečia gamtos ir kultūros mėgėjus

Kiekvienais metais gražiausi Lietuvos kampeliai pasitinka lankytojus vis labiau atsinaujinę ir pasiruošę pasiūlyti užsieniui įvairiausio amžiaus žmonėms. Gražių rezultatų pasiekti padeda ES struktūrinių fondų lėšos. Jais panaudojant Lietuvos saugomose teritorijose vykdomi įvairūs aplinkosaugos projektai.

2005–2008 m. laikotarpiu saugomų teritorijų planavimui ir tvarkymui

Nemuno kilų regioninio parko lankytojų centras.

skirta daugiau nei 37 mln. litų ES ir valstybės lėšų. 13-oje saugomų teritorijų buvo įrengta informacinė sistema, lankytojams pritaikyta infrastruktūra (nuorodos, rodyklės, informaciniai stendai, lauko baldai, laiptai, atokvėpio aikštelės, įrengti 9 lankytojų centrai, kt.), tvarkytos 22 paukščių ir buveinių apsaugai svarbios „Natura 2000“ tinklo teritorijos, atlikti kiti tvarkymo ir priežiūros darbai.

ES paramos lėšomis lankytojų reikmėms geriau pritaikyti Lietuvos regioniniai parkai nustebins tiek juose jau buvusius, tiek pirmą kartą besilankančius vietas bei užsienio svečius. Pristatome keletą regioninių parkų, kurių unikalūs Lietuvos kraštovaizdžiai ir paveldo

Verta pažinti

objektai padės geriau pažinti mūsų šalį, jos gamtą ir praeitį.

• Nemuno kilpų regioninis parkas. Vien iš pavadinimo nesunku suprasti, kad pagrindinis šio regioninio parko pasididžiavimas – Didžiosios Nemuno kilpos, vingiuojančios net 65 kilometrus. Punios, Balbieriškio, Prienų ir Birštono kilpas Lietuvos upių tėvas išraito tarp aukštų, miškais apaugusių šlaitų, atverdamas atodangas, o veržlūs į Nemuną įtekantys upeliai čia suformavo vaizdingus gilius slėnius – tikrus kanjonus.

Didelę regioninio parko dalį sudaro miškai. Vienas jų – Punios šilas – iki šiol išsaugojo legendomis apipintus Lietuvos girių bruožus. Šalia aukščiausios Lietuvos pušies siūbuoja įspūdingi ąžuolai, pavadinti kunigaikščių vardais. Vaikstant šilo takeliais virš medžių viršūnių galima pamatyti praskrendančius itin retus paukščius – juodąjį gandrą ar mažąjį erelį rėksnį. Regioninis parkas turtingas ir istorijos paveldo objektų – jame net 20 piliakalnių, nuo kurių atsiveria kvapą gniauziantys vaizdai.

Pasinaudojant 2007–2013 m. paramos laikotarpiui skirtomis ES struktūrinių fondų lėšomis, Nemuno kilpų regioniniame parke artimiausiais metais bus

sukurta vaizdinė informacinė sistema, padedanti lengviau orientuotis teritorijoje, o šiuo metu jau įrengtas lankytojų centras, kuriame eksponuojami menininkų darbai.

Daugiau informacijos rasite čia www.nemunokilpos.lt

• Neries regioninis parkas. Įspūdingais vaizdais Lietuvos upių tėvui nenusileidžia ir upių motina. Neries regioniniame parke nuo aukštų krantų galima stebėti ne tik įspūdingus upės vingius, jos intakus, bet ir unikalią gyvūniją bei augaliją. Regioninis parkas išsidėstęs

Neries regioninio parko lankytojų centro ekspozicija. S. Puginienos nuotrauka.

lankytojams labai patraukliame, geras krašto kelias sujungtame trikampyje tarp Vilniaus, Trakų ir Kernavės.

Neries regioninio parkas.

Net 95 proc. regioninio parko užima miškai. Juose jau daugiau nei šimtmetį ošia didžiuliai ąžuolai. Tai miškiniausias Lietuvos valstybinis parkas. Aplankę Dūkštų ąžuolyną pamatysite, kaip atrodo senosios Lietuvos girios, o bevaikščiodami po miškus ir besidairydami nuo Neries šlaitų pastebėsite daugybę retų augalų, įvairiausių spalvų žiedų.

Mėgstančiųjų aktyvų poilsį laukia net aštuoni turistiniai pėsčiųjų, dviračių ir automobilių maršrutai. Dūkštų ąžuoly-

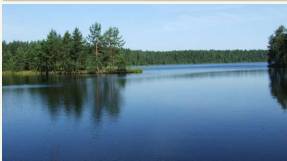
no pažintinis takas pritaikytas neįgaliesiems (medinių lentų dangla), mažiems vaikams, pagyvenusiems lankytojams sudaryta galimybė eiti trumpesnes žiedines atkarpas.

Panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas, regioniniame parke įrengtas lankytojų centras. Jame nesunkiai susigaudys ne tik lietuviai, bet ir užsienio svečiai, nes visa reikalinga informacija pateikiama ir anglų kalba. Be to, prie kiekvieno lankytino objekto rasite informacinius stendus, pateikiančius daug žinių apie vietovę, o atokvėpio valandėlei čia įrengti miško baldai.

Daugiau informacijos rasite čia www.neriesparkas.lt

• Labanoro regioninis parkas. Didelę regioninio parko dalį užima Labanoro giria, viena didžiausių Lietuvoje. Joje gausu ežerų, raistų ir pelkių. Čia, netrikdant gyvūnų, galima stebėti gerves, erelius žuvininkus, tetervinus ir kitus retus paukščius. Be to, Labanoro miškai ir 285 regioniniame parke tyvuliuojantys ežerai lankytojams siūlo daugybę aktyvaus laisvalaikio užsiėmimų – čia galima grybauti, uogauti, plaukti baidarėmis, valtimis ar važinėti pažintiniais dviračių takais. Įvykdyti ES lėšo-

Verta pažinti

Labanoro regioninio parko gamtovaizdis.

mis finansuotą projektą, regioniniame parke pasirušta priimti lankytojus – įrengtos nuorodos į lankytinus objektus, stendai su aktualia informacija, atokvėpio aikštelės su pavėsinėmis ir miško baldais. Labanoro regioniniame parke verta ne tik pasigrožėti gamta, bet ir aplankyti architektūrinę vertę turinčius kaimus: Labanorą, Januliškį, Lakają, Rudesą, Kullionis, Stimius. Tie, kuriems dangaus kūnai įdomesni nei žemė, turėtų užsukti į Etnokosmologijos muziejų, įrengtą taip pat gavusį ES struktūrinių fondų paramą. Muziejuje galima stebėti žvaigždes, o nuo mu-

zijos bokšto – gėrėtis atsiveriančiais Aukštaitijos ežerų ir miškų vaizdais.

Daugiau informacijos rasite čia www.labanoroparkas.lt

- Kauno marių regioninis parkas. Šalia Kauno miesto įsikūrusio regioninio parko vandens platybės, žali sausumos iškyšuliai ir puikiai kraštovaizdyje derantys puošnūs Pažaislio bažnyčios bokštai džiugina kiekvieno keliautojo akis. Išskirtinis šio regioninio parko bruožas – atodangos. Veiklos atsiras ir

aktyvaus poilsio mėgėjams, mat Kauno marios – puiki vieta ne tik vasaros maudynėms, bet ir buriavimui jachtomis ar išvykoms motorinėmis valtimis.

Paugavus ir pagrybavus prie Kauno marių prigludusiuose miškuose, pasi-vaikščiojus palei stačius marių šlaitus, verta aplankyti ir regioninio parko kultūros paveldo objektus. Svarbiausias – Pažaislio vienuolyno ansamblis, vadinamas XVII a. Lietuvos baroko perlu. Ansamblio pastatuose, kurie pripažinti

Kauno Šv.Čausiosos Mergelės Marijos Apšalinimo bažnyčia Pažaislyje, Kauno marių pusiasalyje – vienas geriausių brandžiojo baroko pavyzdžių regione.

vienais vertingiausių Rytų Europos architektūros paminklų, galėsitės grožėtis apie 140 įvairaus dydžio freskų. Deme-sio vertas ir Liaudies buities muziejus, kuriame galima rasti eksponatų iš visų Lietuvos regionų.

Panaudojant ES struktūrinių fondų paramą, įkurtas lankytojų centras. Jame artimiausiu metu bus įrengta ir vidaus ekspozicija. Taip pat sukurta nauja informacinė sistema, todėl savarankiškai ieškoti lankytinų objektų bus patogiu ir paprastu.

Daugiau informacijos rasite čia www.kaunomarios.lt

- Kurtuvėnų regioninis parkas. Ventos ir Dubysos upių takoskyroje įsikūrusiame regioniniame parke telkšo 30 nedidelių ežerų ir sruvena 20 upokšnių. Kurtuvėnų miškuose galima pamatyti įspūdingų matmenų ir išvaizdos medžių, o miestelį supančiuose tvenkiniuose stebėti migruojančių paukščių būrius.

Įdomiausias regioninio parko kultūros paveldo objektas – Kurtuvėnų miestelio dvaro sodyba. Jos autentiška aplinka ir detalės buvo atkurtos panaudojant ES struktūrinių fondų paramą.

Verta pažinti

Kurtuvėnų regioninio parko informacinė rodyklė.

Be to, šalia dvaro esančiose arklidėse įkurtas Jojimo paslaugų centras, kuriame profesionalūs treneriai organizuoja kelių valandų, kelių dienų žygius, savaitgalius ar visas atostogas su žirgais. Nepasiklysti, lengvai rasti lankytinus objektus šiame regioniniame parke padės ES struktūrinių fondų lėšomis įrengta informacinė sistema.

Daugiau informacijos rasite čia www.kurtuva.lt

Kurtuvėnų regioninio parko Jojimo paslaugų centre galima užsisakyti jojimo pamoką, įdėnįjant neigiamai parakikalis parko valdais.

• Žuvinto biosferos rezervatas. Šis unikalus Lietuvos kampelis paliks neišdildomą įspūdį visiems gamtos mėgėjams. Labiausiai Žuvinto rezervatą išgarsino paukščiai, kurių čia aptinkama net 227 rūšių. Rezervate peri daug saugomų rūšių paukščių: didysis baublys, gervė, tetervinas, didžioji kuolinga, meldinė nendrinukė, juodasis gandrai ir kt.

Iš arčiau pamatyti saugomus paukščius ir Žuvinto ežerą, jo pakrantės nendry-

nus galima vaikstant Žuvinto mokuoju taku, pritaikytu ir neįgaliesiems. O su saugomomis miškų buveinėmis, augalais ir gyvūnais galėsite susipažinti eidami Buktos miško pažintiniu taku. Įgyvendinus ES finansuojamus aplinkosaugos projektus, Žuvinto biosferos rezervate buvo atlikti buveinių išsaugojimo ir atkūrimo darbai. Įrengtame lankytojų centre visiems užsuku-siems bus suteikta proga susipažinti su ypatinga vietos augalija ir gyvūnija, nedarant neigiamos įtakos biosferos

rezervate saugomoms gamtos vertybėms.

Daugiau informacijos rasite čia www.zuvinatas.lt

Rezervate įrengtame lankytojų centre galima susipažinti su ypatinga vietos augalija ir gyvūnija, nepažeidžiant čia saugomoms gamtos vertybėms.

Lankytojų laukia ir kitos ES paramos lėšomis atnaujintos ir turistams pritaikytos saugomos teritorijos: Anykščių, Sartų, Varnių, Asvejos, Gražučių, Vištyčio regioniniai parkai.

Daugiau informacijos apie gražiausias Lietuvos vietas, saugomas teritorijas ir ES struktūrinių fondų paramą galite rasti čia www.vst.lt

• Salantų regioninis parkas. Šraunios upės, unikalūs riedulynai, saviti miesteliai – tai tik dalis to, ką keliautojams siūlo Salantų regioninis parkas. Nuo sienų viršaus atsiveria puikūs regioniai, pievo-

Verta pažinti

XIX a. Mosėdžio vandens malūnas ir jame įkūręs respublikinis V. Iro akmenų muziejus, Tolamoje – Mosėdžio šv. Arkangelo Mykalo bažnyčia. Nuotrauka iš Salantų regioninio parko direkcijos archyvo.

se auga retų rūšių augalai, o didžiausias regioninio parko pasididžiavimas – vieni gražiausių ir itin saugomų Lietuvos paukščių – griezlės ir tulžiai. Panau-

dojant 2007–2013 m. laikotarpiui skirtą ES paramą, šiose regioniniame parke tvarkomos ir lankytojams pritaikomos europinės svarbos paukščių ir buveinių

apsaugai reikšmingos tinklo „Natura 2000“ teritorijos. Ypač verta apsilankyti Šauklių riedulyne. Čia galima susipažinti su mūsų kraštui neįprastą tundrą primenančiu kraštovaizdžiu, savita šios vietovės augalija bei gyvūnija.

Šio regiono praeitį mena išlikę architektūriniai ir istorijos paminklai: pilkapiai ir kapinynai, bažnyčios, Mosėdžio ir Santekelės vandens malūnai, medinis Kartenos smuklės pastatas. Daugiau informacijos rasite čia www.salanturp.lt

**„Cido“ arena
 Panevėžyje
 tinka ir sporto,
 ir pramoginiams
 renginiams**

Panevėžys puikiai pasiruošęs 2011 m. Lietuvoje vyksiančiam Europos vyrų krepšinio čempionatui – mieste pastatyta universali daugiafunkcė arena, kurioje gali tilpti iki 7 tūkst. žiūrovų.

Panevėžio Cido arena.

Verta pažinti

Tarptautinius standartus atitinkančiame pramogų ir sporto komplekse galima rengti krepšinio, tinklinio, rankinio, dviračių, bokso ir mažojo futbolo varžybas, taip pat koncertus bei tarptautines parodas. Iš kitų tokio tipo statinių „Cido“ arena išsiskiria tuo, kad joje sumontuotas vienintelis Baltijos šalyse olimpinis standartus atitinkantis dviračių trekas.

Arena sulaukė ES finansinės paramos. Iš viso į arenos statybos projektą buvo investuota 122 mln. litų ES, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Panevėžio savivaldybės lėšų.

Prieš pastatant „Cido“ areną Panevėžyje nebuvo objekto, kuriame būtų galima organizuoti aukštos kokybės sporto ir pramoginius renginius, trūko turistų traukos centro, masinius renginius buvo įmanoma organizuoti tik lauke ir esant geroms oro sąlygoms. Modernus apskritas statinys netoli miesto centro esančio parko pašonėje duris atvėrė praėjusių metų rudenį. Be sporto ir pramogų komplekso, centre yra tinkama vieta verslo santykiams plėtoti – čia įrengtos salės puikiai tinka konferencijoms, seminarams ar įmonių šventėms.

Daugiau informacijos rasite čia

www.cidarena.lt

Šiaulių arena suteikia daugiau laisvalaikio galimybių

Šiauliečiai ir miesto svečiai jau beveik dvejus metus džiaugiasi moderniu kompleksu, kuriame – daug pramogų visai šeimai.

Dainių parke įsikūrusiame universaliame sporto, kultūros ir laisvalaikio komplekse gali būti rengiamos krepšinio, futbolo, rankinio, teniso ir net ledo ritulio varžybos. Čia įrengtos sporto treniruočių salės, todėl arena tapo namų aikšte „Šiaulių“ krepšinio klubui. Taip pat arenos patalpose įsikūrė sporto mokyklos, klubai, sveikatingumo ir grožio centras, trenerių klubai, aerobikos klubai, sporto medicinos kabinetas, kavinės, barai, restoranai, suvenyrų parduotuvė ir Sporto muziejus.

Šiaulių krepšinio klubo namų aikštėje telpa daugiau nei 7 tūkstančiai žiūrovų.

Pastatius areną, kurioje telpa daugiau nei 7 tūkst. žmonių, Šiaulių miestas turi galimybę pradžiuginti savo gyventojus ne tik sporto varžybomis, bet ir koncertais, spektakliais, tarptautinėmis parodomis bei mugėmis. Šiuolaikiškai

įrengtoje konferencijų salėje verslo atstovai gali organizuoti svarbius susitikimus ar seminarus.

Prie Šiaulių arenos statybos savo lėšomis prisidėjo ES struktūriniai

Verta pažinti

fondai ir Lietuvos institucijos, paskyrusios 43,5 mln. litų paramą. Tokio komplekso atsiradimas ne tik suteikė didesnę pramoginių renginių ir laisvalaikio pasirinkimą, bet ir pagerino turizmo infrastruktūrą bei socialinę aplinką Šiaulių mieste ir visame Šiaurės Lietuvos regione.

Daugiau informacijos rasite čia
www.siauliuarena.lt

Tęsiasi konkursas „Įspūdžių medžioklė“

Praėjusio mėnesio elektroninio naujienų laikraščio MES ES numeryje skaitytojus kvietėme ne tik iš naujo atrasti gražiausius Lietuvos kampelius, bet ir pasidalyti fotoaparatu užfiksuotais įspūdziais. Nuotraukų konkursas tęsiasi, tad laukiame jūsų akimirų iš gamtos, istorijos bei kultūros paveiklo objektų.

Primename konkurso taisykles. Dalyviams reikės:

- Aplankyti naujienų laikraščio MES ES septintajame ir aštuntajame numeriuose aprašytus ES struktūrinių fondų lėšomis renovuotus, įrengtus ir turizmo reikmėms pritaikytus objektus;

- Įamžinti labiausiai įstrigusį šių projektų vaizdą ar įspūdį bei nusifotografuoti prie informacinio stendo, kuriame Pažymėta, kas nuveikta įgyvendinant ES struktūrinių fondų remiamą projektą;

- Nuotraukas su trumpu aprašymu iki rugsėjo 1 d. siųsti el. paštu J.Balkevičius@FinMin.lt (elektroninis laiškas negali būti didesnis nei 6 MB). Temos laukelyje nurodyti „Konkursui“. Elektroniniame laiške prašom nurodyti savo vardą, pavardę, adresą, telefoną ir patvirtinti, kad neprieštaraujate, jog jūsų nuotraukos būtų skelbiamos svetainėje www.esparama.lt ir elektroniniame naujienų laikraštyje MES ES.

Kiekvienam keliautojui, atsiuntusiam bent vieną nuotrauką, bus išsiųsti suvenyrai su ES struktūrinių fondų simbolika. Taip pat bus apdovanotas daugiausia aprašytų vietovių jamžinės dalyvis ir originaliausių, vasariškiausių, europietiškesniųjų bei daugiausia www.esparama.lt lankytojų dėmesio sulaukusių nuotraukų autorial.

Linkime nuotaikingų ir įspūdingų kelionių po Lietuvą!